

Максимов О.С.
старший викладач
Максимова Ю.О.
старший викладач

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

ВЕКТОР РОЗВИТКУ ІТ-ГАЛУЗІ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ВІД АВТОМАТИЗАЦІЇ ДО ЦИФРОВІЗАЦІЇ

До останнього часу ІТ-галузь зосереджувалась на автоматизації рутинних процесів, що дозволило значно підвищити ефективність операційної діяльності підприємств. Якщо глянути на

ІТ-галузь із боку, можна побачити, що до останнього часу розвиток відбувався в треку, який ми називали «автоматизацією діяльності», тобто з'явилася велика кількість ІТ-систем, що дозволяють автоматизувати багато рутинних функцій. При цьому інші ж ділянки, на яких машина не могла замінити людину, продовжували працювати люди.

Нещодавно, ми безпосередньо наблизилися до епохи цифровізації. ІТ-термінологія зазнала змін: автоматизація стала цифровізацією; автоматизовані системи стали цифровими системами. В контексті цих змін важливо визначити вектор розвитку ІТ-галузі, ідентифікувати її в цьому процесі та зрозуміти, яке місце тут займає архітектура бізнесу та відповідно архітектура підприємства (корпорації) в цілому. Після 2010 року стало зрозуміло, що сукупні обчислювальні потужності пристроїв, що обробляють інформацію, перевищували потужності людей. Це можна простежити на рис. 1.

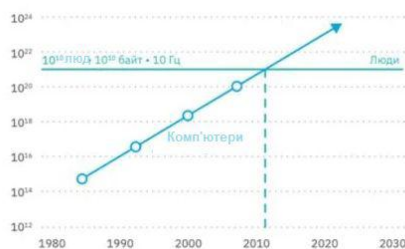

Рис. 1. Співвідношення сукупних обчислювальних потужностей людей та комп'ютерів

Цей чинник дуже показовим і свідчить про те, що ІТ-процеси перебувають у точці перетину, з'являється можливість легко обробляти такі обсяги даних, про які раніше навіть не думали, щоб їх обробляти. Дані стали об'ємним та дешевим ресурсом, на якому можна побудувати новий уклад «цифрову економіку», майбутнє, що базується на даних [1].

Так, сьогодні з одного боку активно розвиваються перспективні технології: нейромережі, блокчейн, глибоке машинне навчання. З іншого боку, у багатьох компаніях далеко не всі процеси автоматизовані базовими системами.

Говорити про те, що ера цифровізації вже настала ще рано. Щоб правильно прожити цей перехідний період, не можна забувати про звичні завдання автоматизації. Вони залишаються і залишатимуться ще довгий час.

Також треба розуміти, яким чином вирішувати завдання обробки та перевикористання цифрових даних, що постачаються інформаційними системами. Навіть компанії, що мають високий рівень автоматизації процесів, поки що не можуть достатньо ефективно перевикористовувати дані. Прикладом тут може бути Акціонерне товариство «Укрзалізниця». У промисловій експлуатації перебуває понад 500 інформаційних систем [2]. І хоча на операційному рівні обробляється величезна кількість даних, за оцінками незалежних експертів менше 10% цих даних перевикористовується для прийняття рішень та подальшого аналізу. Інші дані або використовуються «в моменті» і фіксуються, або не фіксуються зовсім.

Для правильного вибору архітектурного рішення та правильної побудови плану перетворення діяльності підприємства, необхідно розуміти, в якій точці знаходиться компанія. Інакше можна намалювати нереалістичний сценарій, який покаже свою неефективність у першому ж проєкті через брак даних та відсутність інфраструктури для базових інформаційних систем, які могли б поставити ці дані. Для повного розуміння ситуації необхідно дати чітке визначення всіх процесів, які існують на підприємстві та які необхідно застосовувати надалі для досягнення поставленої мети його розвитку, тобто бізнес-модель підприємництва.

В результаті реалізації такої бізнес-моделі можна побудувати платформу, яка забезпечить безшовну взаємодію персоналу і організацій. Обороти різних сервісів в цифровому вигляді призведе до цифрової трансформації всієї галузі головне, щоб обсяг цих сервісів досяг критичного рівня, достатнього для «самовідтворення» попиту і пропозиції, що і забезпечує відкриті цифрові платформи (ВЦП).

З іншого боку, будь-яке складне рішення необхідно деталізувати до технічного рівня. ВЦП-це нові рішення, що вимагають опрацювання до рівня системної архітектури, і при їх розробці неминуче доводиться повертатися до базових, традиційних питань автоматизації

Роблячи висновок, слід зазначити, що перехід до цифрової економіки це не лише питання впровадження новітніх технологій, а й необхідність комплексного підходу до управління даними, побудови гнучкої архітектури підприємств та збереження фокусу на базових завданнях автоматизації в умовах глобальних змін.

Перелік використаної літератури:

1. Осьмак Є. Якою має бути ІТ-стратегія та архітектура компанії [Електронний ресурс]/Є. Осьмак//Logist.FM. – 2024. – Режим доступу: <https://logist.fm/publications/yakoyu-maie-buti-it-strategiya-ta-arhitektura-kompaniyi>

2. Автоматизація комерційної роботи Укрзалізниці – історія, сьогодення та перспективи [Електронний ресурс]//Rail.insider – інформаційно-аналітичне видання про залізницю в Україні. – Режим доступу: <https://www.railinsider.com.ua/avtomatyzacziya-komerczijnoyi-roboty-ukrzaliznyci/>